

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Borgmesterens Afdeling
Dato 3. februar 2022

Budgetprocedure for budget 2023

1. Resume

Indstillingen beskriver budgetlægningen for Budget 2023. Et af målene med indstillingen er at sikre en proces, hvor byrådet arbejder sammen om at løse de største strategiske udfordringer, samtidig med at partierne har mulighed for at markere deres respektive synspunkter.

Særlige fokuspunkter i dette års procedure er:

- Der arbejdes i udvalgene med nye måder at beskrive den politiske retning for anvendelse af budgettet på de forskellige områder. Der arbejdes også med nye måder at følge op og drage læring med afsæt i Aarhuskompasset. De nye måder at beskrive den politiske retning i budgettet erstatter budgetmålene i budgetredegørelsen.
- Vedlagt er en oversigt over gældende politiske forlig, og hvem der indgår i disse. Oversigten viser hvilke politiske bindinger, som partierne er forpligtet af.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Byrådet godkender budgetproceduren og vedlagte tidsplan for Budget 2023.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Indstillingen beskriver retningslinjerne for udarbejdelsen og behandlingen af budgettet for 2023, og er således køreplanen for, hvordan der i det kommende år skal arbejdes med budgetlægningen for budget 2023.

Budgetprocessen for Budget 2022 er evalueret i Magistraten. Tilkendegivelserne er indarbejdet i denne indstilling om budgetprocessen for Budget 2023.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Som i de senere år tilstræbes en åben budgetproces, hvor hele Byrådet løbende inddrages i budgetlægningen. Hertil kommer, at Aarhuskompasset er afsæt for budgetarbejdet, når der sættes politisk retning og pejlemærker med styrket fokus på værdien for borgere og samfund.

5. Hvad igangsættes?

5.1: Sammen om at løse strategiske udfordringer

Byrådet vil i budgetlægningen have fokus på at arbejde sammen om at løse de største strategiske udfordringer i kommunen, som går på tværs af alle magistratsafdelinger. Byrådet tog på sit seminar i januar et fælles ejerskab til udfordringerne:

1. Bæredygtig vækst
2. Rekruttering og kompetencer
3. Sundhed / Ulighed i sundhed
4. Den demokratiske samtale
5. Blandede bydele og Integration
6. Klima og bæredygtighed

Det fælles arbejde med de tværgående udfordringer sker samtidig med, at partierne har mulighed for at markere deres respektive synspunkter.

5.2: Direktørgruppen arbejder tværgående

I de senere år har direktørgruppen arbejdet intensivt med tværgående effektiviseringstiltag i "Fælles om nye løsninger". Direktørgruppen vil have et vedvarende fælles fokus på igangsætning af nye tiltag samt at sikre fremdrift i de eksisterende initiativer. I år vil arbejdet særligt have fokus på IT- og ejendomsområdet.

Magistratsafdelingernes løbende opgave med at finde nye effektiviseringsinitiativer i de enkelte afdelinger fortsætter uafhængigt heraf.

5.3: Partiernes budgetforslag

I budgetlægningen for budget 2023 fastholdes det, at det er partierne, der fremsender budgetforslag, som ønskes prioriteret i budgetforhandlingerne. I lighed med sidste år vil der være fokus på forslag, hvor der anvises finansiering via omprioriteringer (byt til nyt) og overvejelser om, hvordan pengene bruges bedre på de områder, som forslagene vedrører.

Fristen for fremsendelse af partiernes budgetforslag og prioriteringer er mandag den 8. august 2022. Der udmøntes ikke anlægsmidler i budget 2023, hvorfor budgetforslagene fortrinsvis bør rette sig mod driftsområdet.

Signalerne fra regeringen er, at der vil blive tale om en stram budgetaftale. Der forventes således et meget begrænset råderum i de politiske forhandlinger. I det omfang partierne i løbet af året fremsender budgetforslag, bør disse derfor være tilknyttet finansieringsforslag.

Fristen for fremsendelsen af partiernes budgetforslag er mandag den 8. august 2022. Processen er nærmere beskrevet i bilag 2.

5.4: Ramme for forhandlinger

For at styrke det tværgående ejerskab til rammen for budgetforhandlingerne, som sædvanligvis behandles på det første forhandlingsmøde om budgettet mandag den 19. september vil borgmesteren - på de forudgående bilaterale møder med partierne - inddrage muligt indhold af rammen i drøftelserne. Borgmesteren vil på baggrund af drøftelserne på de bilaterale møder komme med sit bud på en forhandlingsramme, som behandles på første forhandlingsmøde.

5.5: Udvalgenes arbejde med budgettet ud fra Aarhuskompasset

Vedtagelsen af Aarhuskompasset sætter en ny ramme for, hvordan vi skal drive kommune fremadrettet. Det gælder også for den måde vi styrer, sætter retning og følger op, på alle niveauer af organisationen.

Derfor er der sat gang i et arbejde, der skal sikre bedre mulighed for at sætte politisk retning for budgettet i Aarhus Kommune, og hvor der arbejdes med nye måder for opfølgning med fokus på læring.

Frem mod budgetlægningen for 2023 sættes der fokus på udvalgenes arbejde med den politiske retning i budgettet. Det skal sikre mere direkte inddragelse af det politiske niveau i at sætte retning for de mange milliarder Byrådet fordeler hvert år. Der er formuleret en række principper, for hvad det skal kunne, når der sættes politisk retning og følges op på budgetterne.

Principperne er bredt formuleret og giver vide rammer for, hvordan magistratsafdelingerne og udvalgene i fællesskab får efterlevet dem. Principperne er at:

- 1) *Skabe politisk rum til refleksioner over udfordringer på området*
- 2) *Gøre det muligt at sætte politisk retning på både kort og lang sigt*
- 3) *Forholde sig aktivt til, hvordan og på hvad der skal følges op – så politikerne bliver i stand til at sætte ny politisk retning*
- 4) *Skabe læring frem for kun at måle*
- 5) *Forholde sig til allerede eksisterende politikker og strategier fx Aarhusmålene.*

Principperne kan også ses i bilag 4, hvor formålet for hvert princip er uddybet yderligere.

Principperne er blevet til i et tværmagistratsligt samarbejde, der har taget udgangspunkt i Målkompasset, som er et af de første konkrete værktøjer, der er lavet på baggrund af Aarhuskompasset.

Den nye måde at skabe bedre muligheder for politisk retning og opfølgning i budgetterne bliver en løbende proces i udvalgene, hvor formålet er at lade forskellige typer data supplere hinanden samt at inddrage relevante stemmer som fx ledere og medarbejdere på institutionerne, borgere og øvrigt civilsamfund i arbejdet mv.

For at skabe tid og rum til en god proces til udvikling af politiske pejlemærker for budgettet for 2023, fremlægges de første gang i budgetredegørelsen sammen med Magistratens budgetforslag.

5.6: Udgiftsprioritering i Aarhus Kommune

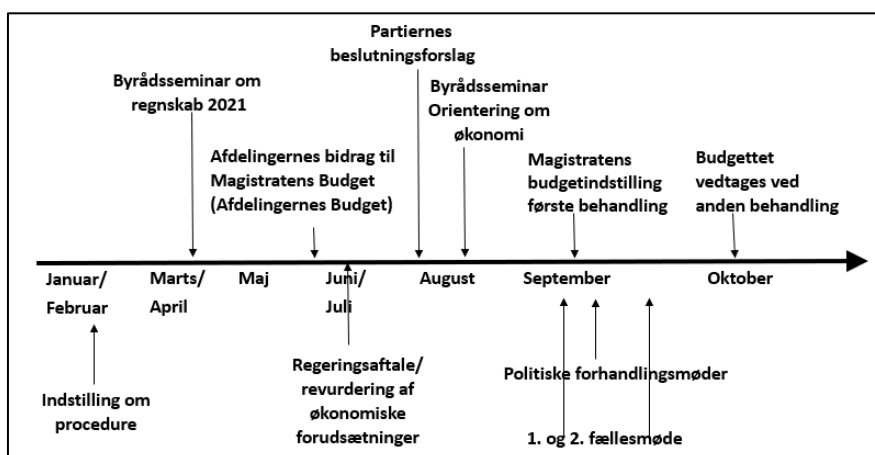
I budget 2020 udarbejdede et eksternt konsulentfirma en analyse af hvordan Aarhus Kommune har prioriteret på 12 sektorområder. Resultaterne byggede på sammenligninger med en gennemsnitskommune og gennemsnittet af de øvrige 6-byer. I analysen blev der taget højde for kommunens særlige rammevilkår. Analysen synliggjorde det udgiftsmæssigt serviceniveau samt hvordan vi udgiftsprioriterer på tværs af sektorområder.

Det foreslås, at analysen gentages på regnskabs 2021-tal, efter samme metode som sidst dog med SFO- og klubområdet opdelt. Resultaterne fremlægges sammen med Magistratens budgetforslag og vil kunne danne grundlag for prioriteringerne i de efterfølgende budgetforhandlinger.

6. Hvem gør det og hvordan?

Forløbet af budgetprocessen vil i oversigtsform se ud som i figur 1.

Figur 1: Budgetprocessen Budget 2023

Ved Magistratens behandling af afdelingernes bidrag til magistratens budget den 7. juni vil Magistraten have lejlighed til at drøfte indholdet af afdelingernes budget, herunder de budgetudfordringer, der er beskrevet i følgeskrivelserne.

En detaljeret tidsplan for budgetlægningen fremgår af bilag 1. En mere detaljeret gennemgang af forudsætningerne for og forløbet af budgetlægningen fremgår af bilag 2.

7. Hvilke ressourcer kræves?

7.1. Fællesbidrag

Da der er behov for at kunne foretage omprioriteringer i de årlige budgetter, er det i den økonomiske politik fastlagt, at der gennemføres et fællesbidrag på 0,375 % årligt. Magistratsafdelingernes fællesbidrag fremgår af bilag 3.

Fællesbidraget har en så beskeden størrelse, at det forudsættes, at det kan håndteres fra år til år indenfor de decentraliserede rammer, og uden at byrådet nødvendigvis skal forholde sig til konkrete reduktionsforslag, hvis den decentraliserede økonomi ellers er i balance.

Jf. den økonomiske politik forudsættes det fortsat, at der i afdelingerne generelt kan effektiviseres med 1 % om året. Set i sammenhæng med fællesbidraget vil næsten 2/3 af effektiviseringsgevinsten forblive på de enkelte områder.

8. Hvad er den videre proces og hvordan følges op?

I 2024 følges der op på økonomien i budget 2023 i såvel halvårsregnskab, forventet regnskab og Regnskab for 2023.

De politiske pejlemærker for anvendelsen af budgettet for 2023 vil blive fulgt op løbende i den enkelte afdeling med henblik på at drage læring og eventuelt justere indsatser mv. I årsberetningen for 2023 vil der blive beskrevet en samlet vurdering af resultaterne, dels for den enkelte afdeling, dels tværgående for Aarhusmålene.

I forhold til de bindende klimamål, som byrådet har vedtaget, vil der blive fulgt op som beskrevet i bilag 2.

9. Oversigt over gældende forlig.

Af bilag 5 "Særskilte politiske forlig" fremgår en oversigt over gældende politiske forlig, og hvem der indgår i disse. Oversigten viser hvilke politiske bindinger, som partierne

er forpligtet på, og som derfor kun kan fraviges, hvis der er enighed mellem en bestemt kreds af forligspartier.

Oversigten omfatter politiske aftaler ud over budgetforligene, hvor der foreligger en særskilt skriftlig underskrevet forligsaftale mellem partierne. Derimod indgår som udgangspunkt ikke beslutninger, som er vedtaget i konkrete særskilte byrådsindstillinger.

Der gælder herudover bindinger som følge af budgetforligsaftalen herunder bindinger i det aktuelle budgetår, bindinger på konkrete anlægsbeløb, konkrete aftaler om indtægter eller lignende. Disse er ikke taget med i oversigten, da det vil gælde for alle budgetforlig.

Da der er tale om udvalgte særskilte beslutninger er oversigterne ikke udtømmende. For øvrige centrale politikker, planer, byrådsbeslutninger m.v. henvises til kommunens hjemmeside: <https://aarhus.dk/demokrati/politikker-og-planer/>

Oversigten vil som udgangspunkt blive opdateret i næste års budgetprocedure. Hvis der er punkter, som partierne vurderer bør medtages i eller udelukkes af oversigten, kan der stilles forslag herom i forbindelse med udvalgsbehandlingen af denne indstilling.

Jacob Bundsgaard

/

Niels Højberg

Bilag

- Bilag 1: Tidsplan for budget 2023-2026
- Bilag 2: Forløbet af og forudsætningerne for budgetlægningen for budget 2023-2026
- Bilag 3: Fordeling af rammereduktioner som følge af Fællesbidraget
- Bilag 4: Udvalgenes arbejde med budgettet ud fra Aarhuskompasset
- Bilag 4.1: Principper for udvalgenes arbejde med budget-

tet
Bilag 5: Særskilte politiske forlig

Sagsnummer: 21/120738-1

Økonomi

Antal tegn: 11.001

Sagsbehandler: Troels Rottbøll

Tlf.: 89 40 21 43

E-post: tr@aarhus.dk